

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

IX. De Ioanne Oecolampadio Zuinglij symmista.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

elefia, ac Minister quoque Geneuenfis, Daniel Toffanus (a) nomine, qui contra Marbachium Lutheranum fcripfit, eius defenfionem fufceperunt: è quibus poftremus ille affirmare non erubuit, *Platonem, Numam, Scipionem & alios Paganorum virtute excellenti präditos, in numero effe electorum.* (b) Hanc Zuinglij tamen fententiam ipfe Oecolampadius reprobaui. Lutheranus vero quidam à Zuinglij calò ut nobis caueamus, facere monet, *ut in quo Hercules quoque hofpitiū habeat, terribili fua claua mituendus.*

VIII. Hoc modo Zuinglius, æque ac Lutherus olim Wormatiæ apud Comitiam & alibi, confeflus, uti putabat, confeflionē bonam, fundauit gloriose feftam fuam, apud Helucios, Tigurinos præfertim, exorfam & fortius ex hoc tempore introduxit & ftabiluit, arcepta eadem, qua Lutherus occasione indulgentias fcilicet, quas Franciscanus quidam Mediolanenſis prædicabat, ac deinde facerdotum cœlibatū oppugnando; idemque ei quod Luthero accidit, ut fcilicet vno (c) articulo conuulfo, paulatim ceteros quoque labefactare inciperet, ac tandem non minus quam Lutherum fapere fe exiftimans, nouam fuo arbitrata fibi religionem commiſceretur. Ad quam hærefis Bertrami veteris hæretici fcripta magnam ei dederunt occaſionē eorūq; miſſa copiâ Albertū Brandeburgicū ad fuas partes adiungere ftudebat: (d) fed maluit hic Lutherū q̄ Zuingliū fequi. Zuinglio oppofuit feſe ſed cū primis Ioannes Eckius, is enim An. 1526. viperam quali incuabulis aggreſſus 7. Maij Ingolftadij edidit *πρωδοξογία* Zuinglij Germanicè inferiptam *Falſche ohnwarthaffte ge vnd verführriſche lehr Ulrich Zwingel außgezogen auß des Ulrichs Schrifften* eamque obrulit quatuor Epifcopis Badenæ 16. die conuenturis in Comitium, exſtat libellus in bibliothecis. Eidem Zuinglio non minus quam Luthero fortiter Dominicani primi ſe oppoſuerunt. Epifcopus Conſtantienſis vbi de Zuinglij conatibus accepit, miſſo Vicario ſuo Ioanne Fabro, Senatū Tigurinum monuit, vt ne in religionis negotio quidquam temere decideret, ſed totius cauſæ cognitionem Concilio quod iſtabat, permitteret (e) Zuinglius nihilominus ſomnia ſua de Sacramento aliaque commenta Tigurinis & alijs ita perſuaſit, vt, quamuis informis tum adhuc, Nouæ Religionis hic ferus pro legitimo fuerit ſufceptus, & huc vſq; non ſine maximis turbis & ſeditionibus forus quamobrem Lutheranus Zuinglium &

Oecolampadium, vt contumaciter veritati reſiſtentes, cenſent biennio poſt horrendo Dei Iudicio è medio ſublatoſeſſe. ſiquidem ipſe Zuinglius, (f) vt cordatum decet Miniſtrum, haſta inter medias cohortes ſtrenue pugnans, quadrageſimo quarto ætatis anno occubuit, vt infra dicetur; & Oecolampadius mæore animum ob repentinum exitum Zuinglij extinctus cum Core & Dathan, cenſetur, ſed de hoc fuſius infra dicetur. Atque hic ille Zuinglius eſt quem Beza magnam *Ieſu Chriſti Apoſtolū*, ac Lutherus (g) *Sathana diſcipulū* appellat: quorum hic præterea ait, quū *tamquam latro & ſeditioſus alios cogere vellet vt errorem ipſius ſequerentur, iuſto Dei iudicio occiſum ac damnatum eſſe.* (h) Luſherum tamen pro eo precari ſoluit, commenſaliſe eius ſcribit. *Vtinam, dicebat, Deus ei ignoſcat, eumque in æterna gaudia ſuſcipiat!* Danæus, *verum Ieſu Chriſti Martyrem, vocat, qui tamquam alter Iudas Machabæus (ſcariores dicere debebas, aiunt Lutheranus) mortem pro patria oppetierit.*

IX. Zuinglio Ioannem Oecolampadium, excucullatum Ordinis S. Brigitiæ monachum, recte ſuccenturiamus. Hic etudiendis Comitibus Palatini liberis primo fuerat præpoſitus (i); deinde parentibus & amicis vehementer vrgentibus, vt monachus fieret, proteſtatus eſt vt diſcipulus ipſius Capito ſcribit) etiam ſexcenta vota fecerit, ſe nullum eorum ſeruaturum, niſi bonum ſibi videatur. Ingreſſum huius monachi videmus, quid exitum miramur? Poſtquam enim annos aliquot in Conuentu degiſſet, abiecto cucullo, vxorem duxit, è qua filium *Euſebium*, & duas filias *Lenen* & *Althean* (nota Apoſtolicam progeniem) ſuſcepit. Ait idem (k) ſe, quū maxime monaſterium reliquere cunctaretur, à *Spiritu S. maxime incitari, atque vt exiret moneri ſoluitum.* Deſerta religione, ad Zuinglium tranſiit; & vt ille Tiguri, ita hic Baſileæ velut Epifcopalem ſedem ſibi conſtituit, & veteris Eccleſiæ inſtituta ac ritus partim abrogauit, partim mutauit. Eam ob cauſam Erasmus nouationem hanc ægre ferens, vrbe

R 3 dis.

a Toffa pag. 180. b *Conr. Schluffelb. lib. 4. App. Cal. Theol. c Oecol. in 1ob. cap. 16. pag. 68. Beza lib. de puni. hæret. d Schluffelb. lib. 2. Lauat. fol. 32. e Sebaſt. Franck. in Chron. part. 2. fol. 702. 703. anno 28. f Viſt. Oſual. Myeon. g Tom. 1. Coll. pag. 64. h Sur. Cochl. an. 31. i Pantaleon & Capite in vita Oecolamp. k Epif. ad Melanch.*

discessit (a) qui quid de Oecolampadii libro, quo Eucharistiam explicat, se citet à Senatu rogatus, breviter respondit, *Doctum sibi videri, disertum, & bene elaboratum. Pium quoque dicturum fuisse se quidquam pium esse possit, quod Ecclesia consensus repugnat, à quo discere, valde sibi periculosum videri.* sic tum Erasmus; qui tamen non semper ita locutus est. Rogatus ut contra Oecolampadium scriberet (b) se se excusavit; & ad invidiam declinandam, urbem aliquamdiu reliquit. Porro quo ad sententias, idem fere cum Zuinglio sensit Oecolampadius: & ut ille somniis, ita hic coniecturis pro opinionis suae fundamentis utebatur. Sic enim ad Zuinglium scribit, (c) *quantum ex veterum scriptis coniectura assequi possit, verba illa: Hoc est corpus meum, per figuram seu tropum intelligenda: simulque Deum comprecari iubet, virique ut oculos aperiat, ne cum tot hominum periculo incidat in errorem.* Itam, si placet, & salutis vestrae anchoram & spem tam incertis opinionum fluctibus credite. Hæc tunc certitudo est eius doctrina quam illi cœlitus habere se ajunt? En tibi Zuinglium ab una, en Oecolampadium ab altera parte, utrumque novi Evangelii præconem & utrumque doctrinae suae incertum, illum, hic expressis verbis; alterum supra factum, se nescire Spiritus suus Doctor, albus an aër fuisset. Sed & ubi eorum Missio? quis mittens? ubi missionis testimonia? ubi miracula quibus suam illi missionem constituent? (d) Et tamen primus hic Basileensis Episcopus, vel potius, ut à multis Zuinglianis appellatus fuit, tyrannus, (e) ipse docuit eos qui à Deo missos se dicunt, non recipiendos nisi missionem suam miraculis probent & confirment. Præcipuus ex Lutheranis Oecolampadio adversarius fuit Melancthon, qui sententiam eius de Cœna Domini valde impugnavit, (g) missis de conventu Spirensi litteris. Et quamvis Oecolampadius multum deprecaretur, ut inter ipsos privatim controversia hæc desceptaretur, res tamen tota emanavit, sic ut varia doctorum tam de hoc quam de illo iudicia circumferrentur. (h) Narrant ipsi quomodo non vulgari doctrina prædicus vir, Lutheri partibus addictus, Beckheimerus nomine, Oecolampadij de Cœna Domini sententiam impugnandam suscepisset, celeberrimi nominis pictorem Albertum Durerum plurimis contra eundem argumentis usum, ab irato tandem monitum, ne ultra colores iudicium sibi sumeret. Res huiusmodi esse ut pingi non possint. Tum Durerum: *Rekte hoc inquit, Sed & quomodo affirmas, nec dici debet, nec cõ-*

prehendi potest. Huius disputationis Melancthonẽ sæpè in familiari sermone mentionem fecisse narrat Peucerus. Vere, vere Lutherus Angelus Apocalypticus, vel stella de cœlo decidua aperuit puteum abyssi, quo aperto tam late miræ hominum ineptiæ apparuerunt non minus SS. litteris quam penicillo abutentium! Sed ad Oecolampadium revertamur, qui relicto ad stivã primæ suæ opinionis auctore Carolstadio, ambiguum, (i) præsertim in sententia de Cœna Domini, se ferebat, in disputatione Bernensi ad assecrarum uno propterea desertus, quod eum ita precantẽ exaudisset: *Mi Deus, si opinio nostræ de Cœna Domini vera est, eam defende ac tu propugna.* Hic quidẽ Cellarius fuit, qui particula si salutem suam periclitari noluit. Sed & in Colloquio Marpurgeni non minus fluctuabat, inter alia Melancthonem interrogans; Annon in his verbis *Hoc est corpus meum*, figura esse possit, ut in illis; *Ioannes est Helias; Petra erat Christus; Ego sum vitis &c.* Ex qua hominis inconstantia factum, ut Christiani aliqui eeteroqui non mali ad Christum in Eucharistia his cogitationibus & verbis uterentur: *O Christo Iesu, si corpus tuum illic est, ego adoro illud.* Quamvis autem horum duorum, Zuinglij & Oecolampadii Confessio cū Genevensi in multis non conveniat; Calvini tamen successori (k) utiunque ait Dei omnipotentis manu è faucibus Antichristi (scilicet sua opinione Papæ Rom.) ereptum, ut gladio Evangelij filium perditionis postea cõlauciant & conficerent. En miserum Romanum Pontificem, duorum Helvetiorum gladio confossum & prostratum! Quam suaves hi homines, cū somniis suis & stultis imaginationibus sibi placent! Scilicet is cuius potestas cœlitus accepta ad quatuor Mundi cardines sese extendit, iam prostratus iacet, quando multo plures per infinita terrarum spacia diffusa gentes in dies noviter auctoritatem eius reverentur & potestatem agnoscunt, ita ut post Lutherum centies latius regnet quam ante rebellionem eius, ille tamen, in phantasia fatuorum prostratus est, confosus est, nimirum quod in aliqua valle Helvetiorum contemnitur, id ubique sperni autumatur.

X. Tan-

a Oecol. ep. ad Farrell. 11. Maij an. 28. b Opemerus in Chron. an. 28. 29. & seq. c Lib. 3. ep. ad Zuing. d Cur. cõ. hist. fol. 214. an. 3. e Er. s. ad Goclen. f Oecol. in Esai. cap. 23. g Schlüsselburg. l. 1. Theol. Calv. fol. 140. h Luc. Osiand. hist. Eccl. cent. 16. lib. 2. Peucer. hist. de Melanc. pag. 13. & seq. i Schlüsselb. lib. 2. Theol. Calv. fol. 68. k In Iconibus.